

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cisanădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primesce abonamente, D. C. Pascu, Str. Lipsanei 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 10 Octomvrie a. v.

Revenim la cestiunea sulevată de „Pester Lloyd“.

Se scie acum, că din incidentul numirii contelui de Schönborn, ministru de justiție în Cislaita, „Pester Lloyd“ îndată a fost gata cu o enunțare alternativă: „Ori că ne succede a respinge atentatul, sau că ne retragem la ceea formă a dreptului public, prin care afară de Monarch, altceva nu mai avem comun cu Austria.“

După-cum e formulată alternativa, este evident, că accentul este pe partea din urmă a alternativei. În accent însă amenințarea e dată pe față.

Cine amenință?

Este „P. Ll.“, care valorează mai mult decât „Nemzet“. Prin „Nemzet“ guvernul unguresc vorbește numai către cei vre-o câțiva cetățeni unguresci de naționalitate maghiară. „P. Ll.“ însă are misiunea, de a interpreta gândirea și voința guvernului unguresc pentru monarhia austro-ungară întreagă și pentru străinătate.

Adevărat, că nici alé lui „P. Ll.“ nu sînt toate câte le scrie de a le lua cu ochii închiși și necăntărite. Trebuie dar' să ne punem întrebarea, dacă din partea lui amenințarea a fost serioasă sau a fost numai așa un fel de *fausse alerte*, cum ține Francezul, o ciuhă cu care se spărie paserile.

Ori-cum a fost, dar' „P. Ll.“ a atins principiul fundamental, pe care este astăzi clădită monarhia austro-ungară și pe care monarhia n'ar avea să mai stee, îndată-ce amenințarea ar fi a se lua în serios. Cu alte cuvinte, dacă serios sînt de a se lua expecorațiunile primului oficios, dualismul, în forma sa actuală, ar fi abandonat până și de guvernul unguresc.

Cestiunile de principiu au fost totdeauna, sînt și vor fi de deosebită importanță. Mai ales când într'însele este implicată și afacerea de drept public.

Aceste din urmă însă nu se trag de pîr din incidente administrative într'un stat, în ale cărui afaceri interne noi nu avem să ne amestecăm.

De aceea încă odată și cu accent îndoit trebuie să ținem, că chiar și presupunînd, că n'a avut altceva de gînd decât să spărie oficiosului mari cuvinte i'a alunecat din condei pe hîrtie.

Pentru-că ori-și-cum am interpreta cuvintele oficiosului budapestan, nega nu se poate, că cestiunea uniunii personale, ceea-ce este egal cu a dualismului cum este el astăzi, a pus-o în discuțiune.

Care a fost urmarea firească a procedurii oficiosului budapestan?

Nici că se putea ca alta să fie, decât să se afle și dincoace și dincolo de Laita țiare, care se aibă voe și să între în discuțiunea deschisă la Budapesta de primul oficios al guvernului unguresc.

Discuțiunea noi însă nu o ținem de încheiată. Însă și din cât am putut-o cunoaște, până acum n'a trecut preste stadiul unor sondări, de o parte și de alta. Cu toate acestea lucru neașteptat: nu se par oamenii dispuși a apăsă tocmai din toate puterile starea lucrurilor de astăzi.

La prima vedere împregiurarea aceasta ni s'ar pără surprinzătoare. Mai ales dacă cugetăm, că contractul bilateral dualistic mai are până la expirarea termenului aproape nouă ani de țile.

Contractul din cestiune însă este un contract politic. Și noi scim, că între puteri se încheie tractate, care încă sînt contracte, nu pe dece ani, ca contractul dualistic, ci pe vecie. Dar' de aceea, când acelorași puteri le vine la socoteala intereselor sale, rup contractele pe vecie și se încalță la lupte crunte, până când ajung la încheierea altor tractate sau contracte, se înțelege tot pe vecie.

Ce le-ar costa acum pe puterile de dincoace și de dincolo de Laita să ignoreze și ele termenul de nouă ani de țile, dacă alte puteri mai mari ignorează însăși vecia?

De altă parte, cine este în fruntea guvernului unguresc? Nu este dl Tisza, fostul unionist personal până la 1875?

„Vestitul“ deputat Csanády țicea, că dl Tisza își schimbă principiile, ca și vestmintele. Urîndu-se de dualis-

mul de astăzi, nu s'ar pute întoarce la amorul cel dintău, la uniunea personală?

Și poate-că va fi mare ispită și dincoace, dar' și dincolo de Laita, la Maghiari și la Germani, pentru a dorî, dacă nu mai mult, a se desvolta lucrurile în direcțiunea aceasta. Germanii ar avé cu un pretext mai mult a gravita spre „imperiu“, spre Germania, Maghiarii eară scăpînd de rivalii lor cei mai serioși, s'ar crede siguri în hegemonia, fără de care cugetă că nu pot cucerî Orientul.

Socoteala aceasta, dacă o vor face cei dela Budapesta, ca să consimță cu dînsa și cei dela Viena, poatecă după împregiurările cum se prezentează astăzi s'ar pără, că are în partea sa probabilitatea. Noi nu țicem că o are, dar' și dacă așa ar fi, ni se pare totuși, că socoteala ar avé o mică scădere. Ea ar fi socoteală făcută pentru circa 12 milioane de suflete din monarhia austro-ungară. Scăderea ar fi, că 24 milioane de suflete ar rămîne afară din socoteală. Să fie însă și mai puține cu 2—3 milioane de suflete, restul tot rămîne mare pentru socoteala, care dacă are să fie priincioasă, trebuie să fie cât se poate de exactă.

Restul acesta, dacă numai va voi, poate face, ca arborii Maghiarilor dincoace și ai Germanilor dincolo de Laita să nu crească până în cer.

Din toate cele de până aci un lucru este hotărît.

Vedem, că nu numai în natură, ci și în politica monarhiei se pregătesc țile „critice“. Pentru țilele acestea însă trebuie să fim și noi pregătiți. Înainte de toate să fim uniți în cugetele noastre.

„Nemzet“ și „Tribuna“.

Organul maghiar al guvernului publică în Nrul seu de Sămbătă articolul cu titlul de mai sus din Nrul nostru 220 a. c. și ne răspunde următoarele:

Publicăm mai la vale un articol al foii române din Sibiu cu numele „Tribuna“, care este adresat direct nouă celor dela „Nemzet“ și pentru a cărui reproducere în coloanele acestei foi am fost recercați de repetate ori. O facem. Ba mergem și mai departe, și relativ la acel articol înainte de toate — și cu bucurie — dorim a constata tendența de

apropiere a foii române și tonul sau mai bine țis intențiunea ei împăciuitoare. Nu e mult aceasta, dar' între împregiurările și luptele noastre speciale naționale vom respecta și atîta și întimpîmăm cu intențiuni analoge.

Dar' pentru-ca în adevăr să ne înțelegem unii pe alții, este neapărat de lipsă să clarificăm unele noțiuni, care se țin așa țicînd de abc-ul vieții libere constituționale.

Ce spune „Tribuna“ de procesele de presă și mai ales despre verdictele aduse în acele nu poate suporta nici critica bunei cuvințe, nici a dreptății. A ataca verdicte judecătorești și a le apostrofa ca „Tribuna“, când vorbește de: „fără cea mai mică cauză“, „condamnare ne mai audită“, „nelegiuire“, nu merge cu desvîrșire și nu se poate permite, ear' cine totuși o face, dă numai dovadă, că nici nu este în curat cu menirea în adevăr mare a presei, nici nu are nici un sentiment pentru marele principiu al independenței judecătorești. A ataca factorii justiției, numească-se aceia ori-și-cum, pentru-că 'și-au împlinit funcțiunea lor legală, oficială și juridică după conștiință și după cea mai bună convingere a lor, este cel puțin o dovadă de minoritate. Cât se poate de exotica vedere este și aceea, când foia din Sibiu țice cu o putere cam rudimentară: „Ba pretindem chiar achitarea lui Albu!“ Este mai departe unic în felul seu, când „Tribuna“ atribuie articolelor sei „scrișil a timpul seu“, că Curia a nimicit verdictul pronunțat asupra lui Stefan Albu. Ei, această vorbă pe cât de mult este arrogantă pretentioasă, tot atît de mult este și vătămătoare nemeritată la adresa Curiei, care astfel de presupuneri de bună seamă le va respinge cu indignațiunea cuvenită. A cumpenit „Tribuna“ greutatea acestor cuvinte ale sale? Credem că nu. În adevăr ce s'ar alege din instituțiunile judecătorești ale acestei țeri, dacă verdictele s'ar pronunța după provocările și în sensul singuraticelor foi de publicitate. Nu bucurăm ne oprim la asemenea lucruri elementare, dar', spre părerea noastră de réu, ni s'a părut necesar față cu foia română din Sibiu, care experiam, că are o greșală cardinală, și aceea este, că nu poate sau nu vrea să rezoneze în mod obiectiv.

Ca să urmărim, pe cât se poate, după rînd ideile „Tribunei“, — despre decerul și prestigiul presei libere, de bună seamă și noi avem idee foarte mare. Simțim adînc și scim să apreciam ce tezaur, ce binecuvîntare avem în presa liberă. Nu am renunțat și nu am renunța la libertatea presei nici după cele mai nesuferite abuzuri, și înaintea lumii întregi o putem spune fără trîc, cu mîndrie și cu capul ridicat, că nicăiri în lume nu este presa atît de liberă ca în Ungaria. Dară facem deosebire și dorim să se facă între libertatea și desfrîu, libertate și lipsă de margini, căci altcum nu binecuvîntare, ci blăstîm

grăi cuvintele acestea, două lacrimi mari îi eșiră în ochi și ațirnau de genele ei ca diamante; și picăturile lucirilor cădăru în vinul bătrînului, ear' Catarina țice: — „Veți, bătrînule, eu 'mi-am îngropat lacrimile în pocalul țeu!“ —

— „Pentru cîtă fericire 'ți-ai vinde durerea?“ — întrebă Ordynow și vocea lui tremura de agitație.

— „Pe semne ai însuți multă de vîndare, că te amesteci neîntrebat?“ — Murin rîdea cu răutate, el se uita impertinent spre Ordynow.

— „Durerea mea a fost la fel cu cea pentru care o am vîndut!“ — răspunse acum din parte-și Catarina; ambiția ei era vătămă; pentru-ce o am vîndut?... Unuia 'i-se pare mult, puțin altuia. Unul vrea să deo tot și totuși la dînsul nu se află nimic; altul nu promite nimic, dar' inima ascultătoare îi urmează! Nu ocări pe nimeni, — adăuse ea, privindu-l jalnic pe Ordynow, — unul este un fel de om, altul nu este același... cine scie de ce se alipește sufletul la unul anume? Toarnă-ți vin în păhar, bătrînule — bea întru fericirea iubitei tale porumbițe, a roabei tale ascultătoare! Ridică-ți pocalul!“

— „Fie dar'! Toarnă-ți și ție!“

— „Stăi, bătrînule, cu beutul. Ți-mi de noroc, înainte de ce 'ți-ai bea mințile. Eată palma mea albă. Nu înzadar te numesc oamenii vrăjitor. Tu ai învîțat din cărți și scii toate scînteile negre! Caută bătrînule și spune-mi ursita; dar' veți să nu grăesci vre-o neadevăr. Spune, cum scii: Avé-va copila ta noroc ori nu-ți vei ierta și-ți vei

și nenorocire ar deveni presa liberă, ca apa neînfrenată, care ese din alvie și strică numai și pustiesce. Tare îi rugăm pe cei dela „Tribuna“, să cumpenească și ei cu serioșitate a-cestea și să se împace cu gîndul, că libertatea presei nici la noi, nici la alții nicăiri în lume nu are acel înțeles, ca să fie liber a scrie toate fără nici o înfrînare.

Nici pe departe nu voim să țicem prin acestea, că d. e. despre singuraticile aparițiuni din viața publică nu s'ar pute sau n'ar trebui să se judece cu strictețe. Se poate ataca tare, dacă există cauză și basă destulă; se poate critica sever, se poate — cu rînd și cu seamă. Dar' în special presa română, dacă în adevăr își înțelege bine menirea, n'ar fi trebuit să uite, că puterea dată în mîna ei are să o întrebuințeze pentru a plana drumul frățietății și al pacificei conviețuiri. Mărturisească singură „Tribuna“ pe conștiința ei, nu spunem adevărul, când țicem, că presa politică română în cele din urmă două decenii așa a scris și a lucrat, încât neapărat a trebuit să tredească înstrăinare, antipatii și neîncredere față cu Români.

(Va urma.)

Congresul național-bisericesc gr.-or.

(Raport special al „Tribunei“.)

Sibiu, 10 Octomvrie v.

Sedinta a VIII-a dela 8/20 Octomvrie.

Sedinta se deschide la 10 ore înainte de amiază. Protocolul ședinței premergătoare se cetesce și se autentică. Presidiul prezentează apoi raportul consistoriului metropolitan, prin care se promovează un act dela eparchia Caransebeșului privitor la vieșirile nelegiuite. Se predă comisiunii bisericesci. Presidiul crede, că, ca și cu privilegiul altor întruniri bisericesci, va fi și de astădată la loc, ca congresul să dea expresiune sentimentelor sale de pietate față cu mecenaii neamului nostru, întru fericire pomeniții Andreiu baron de Șaguna și Emanuilă Gojdu, prin sevirșirea unui parastas solemn mîne după liturgie în biserica din cetate. Congresul primesce propunerea prin sculare și hotărăsece ca mîne la 9 ore să se sîrbeze parastasul.

V. Mangra face propunerea pentru elaborarea unui regulament de disciplină bisericescă pentru întreaga provincie metropolitană, care se transpune comisiunii organizatoare.

Trecîndu-se la ordinea țilii, înaltpreasfinția Sa metropolitul predă presidiul pentru ședința aceasta Preasfințitului episcop al Caransebeșului Ioan Popasu.

Raportorul comisiunii organizatoare, Partenie Cosma, continuîndu-și referada asupra proiectului de regulament pentru alegerea de protopresbiteri, expune, că propunerea depu-

aduce dureri rele în cale? Spune-mi și aceea, când am să mă despart de tine și când am să-ți mulțumesc pentru ospitalitatea ta, că m'ai săturat și adăpat și că 'mi-ai spus poavești? Dar' veți să-mi spu adevărul, nu minți — a sosit timpul, ai grije ce țici!“

Bătrînul se uită gînditor la Catarina. — Multe vrei să afli deodată pasăruica mea sburătoare. De grabă încă un păhar!“

El își umplu păharul și golî vinul tare dîintr'un rîsuflet.

— „Toarnă, Catarina, toarnă, copiliță rea, toarnă până mă îmbêt! De ce ai beut atît de puțin? Creți că n'am vîdut?“

Catarina îi răspunse, ear' Ordynow nu putu să înțeleagă cuvintele ei. Bătrînul nu o lăsa să gate; el o prinse de mîna, ca-șicînd n'ar mai avé puterea de a reține tot ce-î strîngea peptul. Ochiul din acea față palidă se turburără încurînd ca să schînteieze într'un foc viu; buzele albite îi tremurau și cu o voce neliniștită, din care răsuna eară și eară o încântare deosebită, țice către ea: „Adă mîna, tu frumuseică, adă — îți voi grăi de noroc, întregul adevăr 'ți-l spun! Eu sînt într'adevăr un vrăjitor, nu te-ai înșelat de loc, Catarina. Inima ta cea de aur 'ți-a spus-o, că n'am să retac adevărul. Durerea ta fecioară, este ca urma în nîsîp — ploaia o țerge, soarele o uscă, ceea-ce mai rămîne o duce vîntul. Și mai departe îți mai spun încă asta: cine te va iubi la acela vei merge tu ca sclavă, de libertate îți vei abdice tu însăși și nu 'ți-o vei relua nici-cînd; la timpul seu vei uita de o mai iubi; o sîmîntioară vei oferi și perirea ta o să o crească întru

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Găzdărița.

— Narațune. —

De F. M. Dostoievsky.

Traducere de Gil.

(Urmare.)

Cînd își veni ear' în ori, nu scia la ce oară era. În odae era încă întunerec; dar' prin fereastră intra lumină. Atunci auți de odată vocea Catarinei din odaia vecină; totușele primele ale unui cântec răsuna înțet și doios, cresceau apoi puternic și se uniau încurînd într'un singur glas de bucurie ca o trilă de priveghitoare, și apoi în flacăra unei pasiuni neînvîșe, se revîrsau într'o mare întregă de fericire — erau rugăciuni în lacrimi, o clipcărală tainică era, jurămîntul unei amoresce, chiotul unei bachante...

Ordynow se ridică din pat. Cîntecul se perdî.

— „Dimineața cea bună și țiaua au trecut“, — țice Catarina; — Bună seara ție! Vină la noi. Te așteptăm, domnul lui. Șteargă-se ura prin iubirea noastră, dacă te mai doare cumva vătămarea la inimă! Vină și grăsece o vorbă blîndă!“

Ordynow urmă îndată invitării, abia înțelegea, că merge la gazdele sale. Ușa se deschise și luminos ca soarele lucia zîmbetul auriu al găzdarîței minunate.

— „Scoală-te“, — țice ea bătrînului; — „salută oaspele. Un oaspe este ca și un

frate. Scoală-te, sumețule bătrîn, salută-l, ia-l de mîna, poftește-l la masă!“

Murin tot mai zăcea pe pat, dar' imbrăcat, ca-șicînd s'ar fi fost sculat deja și ar fi umblat pe afară.

— „Da, tu ești acela“, — țice Murin. El se ridică și se puse pe pat. — „Tu ești locuitorul nostru. Îți sînt dator, domnule, am păcătuit ieri în contra ta, te-am vătămă cu neprecuțune. Sînt un om bolnav, am atacuri grele — ei, ajungă-ți atît. Șeți, să-mi fi oaspe!“

Ordynow îl privi rece.

— „Șeți te rog, șeți“, — exclamă bătrînul cu nestîmpăr, — „șeți, dacă-ți convine. Vedeți, v'afi înfrățit, ca-șicînd aceeași mamă v'ar fi născut, v'afi îndrăgostit — vedeți, vedeți...“

Ordynow se aședă.

— „Ce mai soră!“ — continuă el, rîțînd cu hohot și arătându-și dinții bine conservați. — „Desmerdați-vă, iubii mei! Nu-ți e frumoasă sora, d-le? Grăsece, răspunde! Ean privesce cum îi ard obraji. Uită-te numai la ea, laudă-i frumuseța înaintea lumii întregi!“

Ordynow își strîns sprîncenele și-l fixă pe bătrînul; acesta trăsări de privirea lui. În peptul lui Ordynow ferbea o furie oarbă. Simția din instinct, că se află lîngă dușmanul seu de moarte.

Catarina scoase din dulap o cutie arhaică, lucrată din argint și căută prin ea după trei păhare — pentru stăpînul, pentru oaspele și pentru sine. Cu o privire serioasă, aproape meditativă, se uită dînsa la bătrînul,

apoi la oaspele. „Este careva dintre noi, începî ea vorba, care-i supărat pe celalalt? Acela, care nu-ți este drag vrînuia, îmi este drag mie și își va bî păharul cu mine. Mie îmi sînteți scumpi amîdoi. Să bem deci pentru dragoste și bunăînțelegere!“

Ordynow își întinse păharul tăcut.

— „Stați, — grăi bătrînul și își ridică păharul, — împlinesc-se toate îndoelile, toate cugetele ce le poartă fiesce-care dintre noi în sine, după dorința fiescercăruia!“

Ei ciocniră și beură.

— „Vin tare, porumbița mea! Tu îți umezești numai buzele!“ — Murin zîmbi și își dadu păharul de nou Catarina.

— „Eu te voi desmerda și tu bea până în fund. Ce-ți și folosește, bătrînule, să umbli după gînduri grele! Te doare numai inima de cugetele apăsătoare! Bea bătrînule, înecă gîndurile prepuelnice!“

— „Se pare, că durerea se revîrsă și în tine, deoarece-ce te înarmezi atît de bucuros în protivă-i. Vrei să ucîți durerea de odată, dalba mea porumbiță... Eu aș bî cu tine; și ai și tu vre-o durere dl meu, dacă îmi permiți să te întreb?“

— „Dacă am, o am numai pentru mine“ — borborosi Ordynow, fără de a-și lua ochii de pe Catarina.

— „Este dureros, când se lasă omul covîrșit de ce a trecut“, — țice bătrînul gînditor; — „ce a trecut, s'a beut ca vinul. Ce este în fericirea trecută! Surtucul e usat, la o parte cu el...“

Catarina îi întrerupse vorba repede și zîmbind a silă: „trebuie unul nou“. În vreme-ce

tatului N. Zigre, despre calificațiunea candidaților la posturile de protopresbiteri, după natura lucrului nu se poate introduce în regulamentul și comisiunea o consideră de o propunere de sine stătătoare pentru interpretarea aliniei ultime a §-ului 53 din „Statutul organic” așa că dacă se va primi propunerea, conculul are să fie un concul de interpretare a „Statutului organic”. Comisiunea modifică propunerea lui Zigre într’acolo, că concurenții la posturile de protopresbiteri au să producă calificațiunea normată pentru parohiile de cl. I., să dovedească, că au stat cel puțin 3 ani în serviciul bisericii și să producă atestat dela consistoriile eparchiale la consistorul metropolitan; dacă aci ne-am abate dela idea fundamentală, că consistorul metropolitan este forul acela, care este chemat a păzi asupra legalității în viața noastră întreagă bisericească.

De altă parte recunoșc, că dacă concedem dreptul de a recurge în contra unei alegeri neregulare, până-că nu se va rezolva cauza prin consistorul metropolitan, protopopul ales nu poate intra în funcțiune, căci altcum am provoca mare disordine. Eu cred, că dreptul de a recurge din cauza neobservării normelor prescise este deplin basat și nu ved nici o imposibilitate, și eu aș ruga ca să primească on. congres propunerea d-lui Zigre, admitând recursul *extra dominium*.

V. Mangra: Mărit congres! Excelența Sa Înaltpreasfințitul metropolit a accentuat, că e momentuoasă, ear’ ilustrul domn Dr. Al. Mocioni, că e principală cestiunea, asupra căreia avem să hotărîm. Constituțiunea bisericii noastre naționale își are temeiul seu în constituțiunea bisericii universale. Nicăiri însă în legile vechi ale bisericii stabilite în consiliile locale și ecumenice nu aflăm dispozițiuni, prin care s’ar suprima libertatea elementelor constitutive bisericesci, de a se folosi de legale remedii de drept, fie în materie de drept privat, fie în materii de drept public. Forma cea mai veche a administrațiunii bisericesci este cea metropolitană, care se întemeiază pe canonul apostolesc 34, unde se dice: episcopii fiecărei națiuni să scie pe cel dintâiu între dinșii și a nu face nimic mai momentos fără sentența lui, dar’ nici el fără sentența tuturor. Ear’ canonul 9 al sinodului din Antiochia dice: episcopii să scie pe episcopul, care este înaintestătător în metropolie și are purtarea de grije pentru întreaga provincie, căci la metropolie concurg din toate părțile, care au vre-o nevoie. . . .

Din acestea se vede, că administrațiunea în biserica ortodoxă e conciliară, e colectivă: nici episcopii fără socotința metropolitului, nici metropolitul fără socotința episcopilor sufragani nu guvernează în biserica ortodoxă. Onorabila comisiune organizatoare nu admite nici un fel de drept în contra alegerii și denumirii protopresbiterului prin consistorul eparchial. Apoi noi să fim mai puțin liberali în regulamentele noastre decât vechea biserica ortodoxă în canoanele sale? În canonul 29 apostolesc se dice: „dacă vre-un episcop sau presbiter prin bani a ajuns la această demnitate, să se depună și el și cel-ce l’a hirotonit.” Ear’ canonul 30 apostolesc dice: „dacă vre-un episcop prin boeri sau potestatea boerească ar câștiga vre-o biserică, să se depună.” Eu nu afirm, nici nu-mi pot închipui, că ar fi posibile astfel de lucruri în timpul nostru. Dar’ fiindcă toate canoanele bisericii s’au adus cu privire la împregiurările timpului și la necesitățile vieții practice, trebuie să concludem, că deja în biserica veche une-ori se făceau abuzuri și chiar corupțiuni la câștigarea dirigătoriilor bisericesci. Și în contra abuzurilor și corupțiunilor noi să nu admitem remedii pentru-că să le împedecăm și să le curmăm? Oare în contra unei alegeri de preot ori protopop, la care alegătorii nu și-au putut exercita votul lor liber, ci au fost poate corupți ori terorizați prin cutare putere lumească, prin cutare organ poli-

tic, oare în contra unei astfel de alegeri congresul nostru să nu admită nici un fel de remediu? Infalibilitatea eu n’o recunoșc și n’o recunoșc nici un teolog ortodox, decât pentru consiliul economic. Voesc ca consistorul metropolitan să fie forul de control și supra-veghiare în întreaga metropolie.

De aceea sunt în contra propunerii comisiunii organizatoare și susțin propunerea d-lui N. Zigre.

După-ce deputatul Stănescu pledează printr’un discurs frumos pentru propunerea lui Zigre, se scoală Dr. I. Gall și dice: Mărit Congres! Cestiunea este una dintre cele mai momentuoase și stă în strînsă legătură cu toată organizațiunea bisericii noastre. Ea trebuie privită din trei puncte de vedere. Din punctul de vedere al „Statutului organic”, al practicabilității și al dreptului canonic. Trebuie să permit, că în cestiunea aceasta am statori un principiu, pe care ar trebui să-l urmărim în toate cestiunile. Din punct de vedere al practicabilității află, că propunerea comisiunii e mai practică. Apelațiunea numai *extra dominium* poate avé loc. „Statutul organic” încă nu a prevăzut această apelabilitate, căci dispozițiune expresă în această privință nu există. Canoanele eară nu se pot aplica la împregiurările noastre de astăzi. Spriginesc propunerea comisiunii.

Episcopul Mețianu, care la invitarea metropolitului a ocupat locul presidial, dice, că dacă s’ar admite aici apelabilitatea, atunci trebuie să se înceapă de jos până în sus, dela alegerea episcopilor până la alegerea episcopilor. Este pentru apelabilitate, dar’ să nu se împedecă executiva.

Cerându-se încheierea desbaterii, mai vorbesc deputații Dr. Popovici și N. Zigre. Dr. Popovici: Mă mir mult, că asupra unei întrebări de așa mare însemnată se trece atât de ușor. Este vorba de un principiu, care de sute de ani se află în biserica noastră.

Apelabilitatea, precum se propune aici, taie în fundamental canonic al bisericii noastre ortodoxe și este în contra „Statutului organic”. Dela începutul creștinătății și până astăzi diecesele, respective eparchiile au fost autonome în biserica ortodoxă orientală. În Occident s’a dezvoltat dela început sistemul de conducere monarhic, în Orient însă dela început a fost combătut. Biserica occidentală a luptat pentru centralism; biserica orientală pentru federalism. Eu cred, că până când vom să ținem și să păstrăm legătura cu celelalte biserici orientale ortodoxe, nu ne putem abate așa de ușor dela acest principiu. Pretutindenea s’au introdus în biserica ortodoxă în locul sinoadelor vechi sinoadе permanente și periodice, dar’ numai în spiritul vechi al constituționalismului nostru bisericesc. Așa la cele patru patriarhate orientale, în Rusia și în Grecia, sunt sinoadе permanente, pe când în România, Sârbia și Austro-Ungaria sinoadе periodice. Dar’ acestea întru nimic nu jignesc autonomia singuraticelor diecese. Dacă Măritul congres admite apelabilitate în sensul propus, atunci se știrbește dreptul de autonomie al consistorului, respective al arhierelui diecesan. Dl Dr. Gal a desăfurat de tot eminent această cestiune din cele trei puncte de vedere. Canoanele, „Statutul organic” și chiar practicabilitatea, vorbesc în contra apelabilității în cazul concret din cestiune. Sunt multe canoanele, care se pronunță în contra centralisării, și nici unul nu vorbesc pentru centralism. „Statutul organic” dice apriat, că consistorul diecesan denumesc dntre cei trei candidați pe unul de protopresbiter. Întreb eu deci, că ce înțeles ar avé această denumire, dacă s’ar pute apela în contra ei la consistorul metropolitan. Dar’ chiar să admitem apelabilitatea, viitorul va dovedi, că nu este practicabilă. Noi nu dispunem de mijloace destule, ca să putem susține un for apelativ permanent, căci altcum n’are nici un înțeles. Am convingerea, că primind apelabilitatea astfel, vom produce numai confusiune și disordine în viața noastră constituțională bisericească.

Rog deci, ca să primim de astădată propunerea comisiunii și să lăsm întrebarea de apelabilitate să se decidă în sesiunea viitoare a congresului, împreună cu proiectul de normativ pentru cauzele apelabile dela consistoriile eparchiale la consistorul metropolitan.

Zigre ne înțelege, cum vin chiar și Preașfinții să combată apelabilitatea în felul, ca-și-când cei-ce o susțin ar recunoșc, că consistorul metropolitan ar fi un organ lor superior. Nimeni nu o pricepe aceasta așa. Nu se are altceva în vedere, decât să se constate prin lege, că în biserica există un for superior, care supraveghează regulamentele. Biserica noastră în cele administrative nu se poate asemăna cu biserica din Rusia și din Grecia. Noi avem aici legile noastre, pe a căror basă trebuie să procedem în biserica. Aceste legi în Rusia nu sunt normative. Cât privește „Statutul organic”, acela stabilește numai principii, ear’ nu proceduri, acelea avem noi să le facem în cadrul aceluia statut. Cele canonice apoi nu trebuie amestecate cu actele, care se săvîrșesc prin organele administrative.

— „Crești tu, — exclamă Ordynow, — „că voesc să mă ucid? Aș! De aceea nu mă tem!” — Și ca-și-când un dach neacurat i-ar fi șoptit cuvintele, continuă: „Te voi cumpăra, frumseța mea, dela negustorul tău. . .”

El nu mai grăi mai departe. Risul cel rece din fața Catarinei, disprețul provocător ce zăcea în acest ris îi înleștară buzele. Ne mai fiind stăpân pe sine, el smulse de pe un cuiu din părete un pumnal prețios și vechiu . . . privi la Catarina ce stătea nemișcată cu disprețul rece în fața geroasă și rișind.

În momentul acesta îi era, ca-și-când un ochiu de al bătrânului s’ar fi deschis încet și l’ar fi privit rișind. Ochiul lui Ordynow înălțiră acest ochiu rișitor . . . și atunci risul se întinse pe întreaga față bătrânului, un ris umplu toată odaia, un ris diavolesc, uciștor, înfiorător. Un cuget diform, sinistru ca un șerpe se încolăcia prin capul lui Ordynow. El trăsări, cuțitul îi cădă din mână și se rostogoli pe podile.

Catarina țipă.

Bătrânul se ridică încet și aruncă cuțitul cu piciorul în colțul odăii. Cu brațele sale puternice îmbrățișă pe Catarina ce se înfrânse și-și ridică, rugându-se, brațele spre el; dînsul, mai că-i strîngea sufletul din pept. Toată creața feții lui trăda bucurie asupra învingerii sale. . . (Va urma.)

Episcopul este sfânt în cele dogmatice. Otorul nu voesc altceva, decât ca actul de alegere să fie perfect, ca episcopul să poată întări pe alesul în toată conșciențiositatea. Recomandă să i-se primească propunerea.

Dl Al. Mocioni pledează în sfârșit pentru propunerea lui Zigre cu amandamentul lui Stănescu, care merge într’acolo, ca recursul să fie fără putere de suspensiune.

După-ce atât metropolitul, cât și episcopul Mețianu se declară, că nu au nimic în contra apelabilității, congresul cu mare majoritate de voturi primește propunerea lui Zigre cu amandamentul lui Stănescu.

Ședința se ridică la 2 oare după am. Proxima ședință se anunță pe ziua următoare la 10 oare a. m.

Congresul și presa română.

„Luminătorul” dela 20 Octomvrie n. publică următorul prim-articol cu data Sibiiu 3/15 Octomvrie:

Congresul nostru bisericesc național își continuă lucrările sale îndatinate. Până astăzi s’a ocupat numai cu verificări și cu constituirea, alegându-și biroul și comisiunile. Astăzi au intrat și rapoartele consistoriale, care s’au împărțit între comisiuni, ear’ mîne se va mai ține încă o ședință scurtă, spre a distribui întratele ce vor încurge, după acestea apoi de poimîne încolo vor urma ședințele meritore.

Până acum lucrul cel mai interesant și picant al acestei sesiuni este și rămâne enunțiamental referitor la „vađa arhierelor”, făcut din partea Excel. Sale a metropolitului în cuvântul de deschidere.

Lumea cugetătoare nu prea poate să-și explice nici necesitatea acestei întonări, nici adevăratele ei motive; nu și-le poate explica decât ca o inaugurare a unei porniri ce chiar în a arhierelor politică cade: de a intimida și a astupa gurile critice, ca acestea să nu mai turbură „fatala pornire” chiar a arhierelor. Sciți, maniera guvernului și a șovinismului lui: „Românii sunt agitatori”, — „Românii sunt inimiții patriei”, — „Românii sunt când una, când alta”, pentru-ce? — Pentru-că cer legalitate, dreptate, respectare! Așa ne stupefică șovinismul maghiar, ca să nu mai căscăm gurile, să nu mai cutezăm nici măcar a ne plînge de răutatea stăpînirii. Așa se începe acum, precum observ, și din partea arhierelor nostri, ca să nu mai cutezăm a ne apropia de dinșii cu critica ori cu denunțările în public ale faptelor ori nefaptelor lor sau ale unora dintre ei.

Altcum nu ne putem explica lucrul. Pentru-că stîma publicului român și în special a credincioșilor orientali față cu arhieriei sei nici odată până acum nu a fost „subsepată”.

Așa bună-oară chiar și în congresul present s’a ales și trimis deputațiune după Excel. Sa, care în biserica lipsia la serviciul divin, de l’a invitat la ședințele congresuale. Astfel de distincțiune nu s’a făcut nici fericitului Șaguna, pe când era în viață!

Apoi în Sibiiu este un organ propriu al arhierescii, „Tel. Român”, care glorifică neîncetat pe arhieriscop; în Arad și Caransebeș sunt și există asemenea organe și și acestea își împlinesc datorințele „fiesci” față cu arhieriei lor cu toată scumpătatea.

Ei bine, față de aceste fapte necontestate, cum s’ar pute cineva văieta cu drept cuvânt despre „subseparea vađei arhierescii, respective a bisericii, a „unicului paladiu” ce ne-a mai rămas?”

Nu mai în acel cas, numai unul ca acela ar mai pute afla întemeiată o astfel de plîngere, care ar presupune o adevărată și completă nesățiositate la vener. nostri arhieriei după „vađa” sau o poftă la acești preavenerați ai nostri, ca publicul să le dee o vađa mai mare decât aceea, pe care ei înșii și-o știu storce prin sirguința, zelul, faptele și virtuțile lor.

Și ce va să însemne, mai departe acel enunțiamental al cuvântului de deschidere, prin care se spune, că „toată viața noastră rămâne redusă la biserica?”

Ce va să dică asta alta, decât o descurăgiare a lumii românesce, care se mai sbuciumă cu lupta politice naționale!

Prin combinare și deducțiune ușor ajungem la adevăratul înțeles al plîngerii și tânguirii pentru „subsepare”. Adecă: pună-se toți Românii la odihnă, precum s’a pus Excel. Sa, în cele politice; ori facă-se toți Românii mule și închine-se orbis politice actuale a înaltei stăpîniri, precum o face părintele episcop dela Arad și demnii sei argați, și atunci „vađa arhierelor” nu numai că nu va fi subsepată, ci va crește, unde? — La înalta stăpînire.

Apoi, se înțelege de sine, în acest cas va exista și prospera și „unicul paladiu” al nostru!

Nu e bine așa, venerați arhieriei!

Legea fundamentală, ca și biserica, este un bun comun al totalității credincioșilor lor. Spiritul de libertate, pe care este întemeiată și legea și biserica, dă drept întemeiat și complet fiecăru credincios ca să se intereseze de ele, prin urmare îndreptățit este fiecare suflet de român, ca să reclame munca onestă și solidă dela toți, ca și dela fiecare funcționar bisericesc; și cel-ce face asta nu subseapă veađa arhierelor, cu atât mai puțin a bisericii.

Arhieriei și biserica nu se pot identifica. Asta e o părere greșită și trebuie combătută, căci periculoasă ar fi dacă ea s’ar înrădăcina în credința poporului. Pentru-că biserica a fost, este și va fi totdeauna bună, mângăitoare și folositoare poporului și nevinovată; dar’ arhieriei, preoții și slugitorii ei au fost și poate-că vor mai fi sau chiar pot să fie și astăzi, rei, rătăciți, nedrepți și pecațoși.

Și dacă au fost și sînt așa, atunci ei înșii își „subseapă” vađa, dar’ numai pe a lor, — nu a bisericii.

Nu mai oamenii proști și ignoranți se lapădă de biserica lor, — de reul arhierelor.

Aceasta e părerea celor-ce nu sînt arhieriei; ear’ vener. arhieriei le dicem: „Priviți în giurul vostru și vedeți — câte plîngeri, câte nemulțumiri se află.”

CRONICĂ.

Maiestatea Sa împăratul, cu începere de Sămbătă în 20 l. c., s’a mutat în palatul de eamnă la Viena. Palatul de eamnă din Schönbrunn s’a închis.

Numiri. Președintele tribun. reg. din Cluj a numit pe practicantul în drept fără diurnă Dr. Mihail Rotaridesz de practicant în drept cu diurnă la acel tribunal. — Președintele tribun. reg. din Brașov a numit pe practicantul în drept fără diurnă Otocar Mika de practicant în drept cu diurnă la tribunalul de acolo.

Maghiarisări de nume. „Budapesti Közlöny” publică următoarele schimbări de nume: Adolf Abeles în „Albert”; Ioan Spisák, minoren, în „Barna”; Albert Klein în „Kalló”; Iosif Klein în „Kiss”.

Doné trupe teatrale, maghiare amândouă, fac o grozăvă furoare în Ungaria, nu prin artă, ci prin — foame. O trupă provincială din Măcău a ajuns în cea mai îngrozitoare miserie, căci directorul ei Aladár Szabadgye a falimentat. Artiștii acestei trupe nu știu alta, decât să mărșale dueturi pe bină, s’ar apuca de ceva lucru, dar’ nu știu nici unul. O altă trupă flămîndesece prin Budapest; ea este angațată să joace în Canijamare, dar’ directorul ei Iosif Komlosi a ajuns la sapă de lemn, ear’ teatraliști — vorba cîntecului: „cum e sfîntul și tămăia.” Ce rău e, că nu există și în Ungaria un „kultur-egyilet”!

O nouă lucrare a lui Alexandri. Cetim în „Epoca”: În stagiunea de estimp a teatrului național se va reprezenta o tragedie în versuri, „Virgiliu”, datorită penei măiestre a bardului dela Mircesci.

Bustul lui Esarc. Membrii Ateneului din București au însărcinat pe statuarul Hégel să facă bustul lui C. Esarc, în marmură, ca să-l așeze în una din salele Ateneului. Dl Esarc e ridicătorul minunatului palat al Ateneului. Nu putem decât să ne bucurăm, vădînd că și Românii se interesează de a eternisa amintirea bărbaților nostri cu merite. Pe rînd cu toții: ieri Miron Costin, azi Cogălniceanu, mîne Esarc, poimîne altul și așa mai departe.

Un împrumut bulgar. Diarele din străinătate aduc șcirea, că guvernul bulgar tractează cu mai mulți bancheri din Viena, asupra unui împrumut de 9 milioane franci, dînd ca garanție veniturile orașului Sofia, care ce urcă la suma de 916.000 franci pe an.

Datoriile Turciei. „Correspondance de l’Est” primește următoarele dela corespondentul ei financiar din Constantinopol: Germanii, care s’au însărcinat cu emisiunea împrumutului, au făgăduit să se verse în tesaurul otoman banii ce se vor subscrie treptat. De curînd s’a format o comisiune pentru a căuta, care sînt datoritiile cele mai interesante ce trebuiesc plătite. Dacă această comisiune e compusă din oameni echitabili, trebuie să plătească întâiu: 1. Datoriile Mauser, Krupp, Germania; 2. Salarele Germanilor care sînt în serviciul Turciei și care n’au primit salariile din Iunie începînd; 3. Salarele corpului diplomatic și consular; 4. Indemnitatea de răboiu datorită Rusiei și altele.

Tripla alianță. „Fremdenblatt” se sforțase a face să reese importanța vizitelor făcute de împăratul Wilhelm II. la Viena și Roma din punctul de vedere al scopului special ce-l urmărește întreita alianță, adecă al menținerii păcii europene. „Toasterile ridicate de suverani pe malurile Dunării și Tibrului, dice foaia vieneză, au demonstrat lumii întregi forța impesantă a alianței, care se împune de acum înainte Europei ca un element indestructibil; despre acest rezultat trebuie să se bucure toți a micii păcii. Cât despre Rusia, ea scie ce să facă în viitor. Ea va vedé, că e o nebulie a spera, că călătoria imperială va avé de re-

spicuri! . . . Încă un păhar, Catarino, pentru cuvîntarea mea înțeleaptă! Îmi pare că nu-i de lipsă să grăiesc . . . mai de . . . parte . . .”

Cuvintele din urmă le gîngăvi, își turnă și beu cu grabă; și lavi tare cu păharul de argint de masă; voia să vorbească, dar’ limba îi denegă serviciul; păharul îi cădă din mână și se tăvăli lovindu-se la pămînt; ochii lui căutară după Ordynow, apoi pleoapele i-se închiseră greu. Fața lui era grozăv de palidă — cu pleoapele închise, cu buzele ce se deschideau și încheiau mute, făcea o impresie de stahie. Deodată tremură, o lacrimă pe genele lui, ea picură și lunecă încet la vale dealungul obrazului. Și bătrânul cădă într’un somn adînc.

Ordynow se ridică, șovăl, făcî un pas înainte, se apropiă de Catarina, îi apucă mîna. Dar’ ea, ca-și-când nici n’ar fi știut de el, nu se uită la dînsul. Perdutu-și-a și ea conșciența? Lucra ea după voiața unei puteri nevădute? Deoarece îi ținea Ordynow mîna în continuu, ea cădă la peptul celui adormit, îmbrățișă cu mînile sale albe gîtul lui și îl privi nemișcată, ca-și-când ar fi fost legată de el.

În fine își întoarse capul de jumătate spre Ordynow. „Mergi, mergi de aci”, — îi dise ea, — „tu ești beat și rău!” Și earăși își aruncă ochii asupra celui adormit, ca-și-când ar veghia asupra fiesce-cărei răsufări a lui și ar desmerda somnul lui cu toată privirea.

— „Catarină! Catarină!” — exclamă Ordynow, strîngîndu-i mîna ca în presă.

Fața ei trădă durere numai un moment; ea dispărî îndată și făcî loc unei expresiuni

sultat soluțiunea cestiunii bulgare. Scopul călătoriei lui Wilhelm la Viena și Roma n'a fost decât pentru menținerea păcii. Ea n'a abordat altă cestiune specială. Rusia scie aceasta și acesta e punctul esențial.

Cestiuni economice.

Scoreiu, în Octomvrie 1888.

Averea și agoniseala a nici unei clase de oameni nu este expusă la atâtea daune și primejdii ca a agriculturii. De multe ori el trebuie să vadă cu ochii sei, cum focul mistuitor fi nimicesce toate clădirile sale economice, de multe ori el trebuie să vadă, cum munca lui anuală este distrusă de unde exundărilor sau de grindină și peatră; și tot de atâtea ori ne cuprinde o adevărată compătimire, vedând, că ei nu știu să se ajute în asemenea cazuri deloc sau foarte puțin, ca măcar cu ceva să fie despăgubiți după daunele suferite.

Mulți au învățat, ca tocmăi din dauna cauzată prin foc să scie trage oarecare rebo-nificare, mulți au învățat ca să-și asigure chiar și holdele lor de pe câmp în contra grindinei sau petrii; numai agricultorii noștri au făcut până acum foarte puțin în această privință. Urmarea este foarte desastroasă pentru ei! Întreplându-se vre-un foc mai mare într-o comună și locuitorii nefind asigurați, jumătate ajung la sapă de lemn; bătând peatră în vre-un ținut — după cum s'a întâmplat și anul acesta — și holdele nefind asigurate, întreaga recolta de grâu este nimicită, după care locuitorii sunt siliiți a lua bucatele cu procente destul de mari, care la urma urmelor tot la sapă de lemn îi duc.

Tocmăi și pe unde nu se întâmplă asemenea daune și primejdii, agricultorii abia o mai pot duce. Contribuțiunile către stat, comună, școală, biserică și familie se sporesc din an în an tot mai mult. Vitele și bucatele însă așa sunt de ieftine, încât trebuie să se vândă înlocuit mai multe ca până acum pentru acoperirea tuturor contribuțiilor.

Sânt grele timpurile, în care trăim! Aceasta se aude dela săteni ca și dela orășeni. Exigențele vieții, relațiile familiare, fi costă pe unii ca și pe alții cu mult mai mult ca cum au costat pe părinții sau protopărinții lor. Fiind aceasta odată constatată, se naște întrebarea: ce e de făcut? Răspunsul este foarte ușor! Să producă fiecare mai mult decât speșează sau întors: să speșeze fiecare mai puțin decât produce. Aceasta trebuie să fie regula de aur pentru fiecare om, care voese să-și mărească averea sa.

Produce un florin pe zi, speșează numai jumătate din el și la an vei avea o sumă însemnată. Recoltezi 50 hl. la an, consumi numai 25 hl. la an, îți rămâne jumătate recolta. Oare facem așa? Puțini, de tot puțin vor fi aceia, care fac asemenea. Cei mai mulți, dacă produc un florin pe zi, speșează doi, produc 50 hl., consumă 100 hl. Unde duce însă o asemenea economie își poate face ori-și-cine judecata.

Am ajuns pe multe locuri să constatăm și aceea, că luxul a luat chiar și la clasa agriculturii nise dimensiuni de tot mari; am ajuns în cele mai multe sate ca să nu mai putem cunoaște fata sau nevasta protelui, învățătorului, primarului etc. de fata sau nevasta văcarului, boarului etc. Mândria costă pe multe familii îndoi și întrei mai mult ca contribuțiile. Se potrivește aceasta oare cu situațiunea noastră economică? Nici decum! Noi sântem un popor eminent agricol, ca atare ne lipsesc în parte clasa de mijloc, industria și comerțul, astfel banii aceia ce-i dăm pentru mândrie întră în cele mai multe cazuri în mâni străine, dela care noi nici odată nu vom mai căpăta nimic.

„Mândria — dice Veniamin Franklin — este ca și un cerșitor, pe care dacă l'ai lăsat în casă îți cere și de mâncare și pat. Ai cumpărat un vestment sau o mobilă nouă, încurând va trebui să mai cumperi și altele, ca să se poată potrivi; este mai ușor însă să-ți înfrânezi pofta cea dintâi, decât să le împlinești pe cele următoare. Mândria, care prânșese cu fală, cinează cu dispreț.”

Un străin, vizitând comunele noastre în zi de sârbătoare, ar crede, că agriculturii noștri le-a succes a recolta — ca în țările occidentale — câte 40 hectolitre grâu la hectar, de emulează așa în lux. Acel străin apoi, vizitând și vedând sistemul nostru primitiv de agricultură, ne-ar spune între altele: că nu facem ogorul la timp, din care cauză cele mai multe buruieni ajung la coacere și împrăscie sămânța lor pe ogor, pentru ca la anul viitor să răsără cu mai mare abundență, că nefăcând ogorul la timp, — prin luna lui Mai — întârzie, și întrând timp secetos, ca și anul acesta, rămân agrii și numai în două brasde, că nu facem arături destul de adânci, din care cauză aerul, căldura și umezeala nu pot străbate cu prisosință la rădăcinile sămânțurilor, și acestea apoi pe timp de secetă abia veștează, că nu grăpăm holdele primăvara, când e timpul săventat, care le ajută ca și săpatul cucuruzelor, că nu facem îmbunătățiri destule

de bălegar, ear' aceia, care le fac, le fac într'un mod de tot vitreg; de unde nici că putem să recoltăm mai mult ca 20 hectolitre la hectar.

Lupta pentru existență — proclamată de Darwin — se accentuează din an în an tot mai mult și la clasa agriculturii. „Pescii cei mari — dice el — consumă pe cei mici, paserile mari pe cele mici și animalele mai mari pe cele mici”. Toemai această luptă, vedem, că decurge și în lumea agricolă. Cei mai mari și mai harnici, producând mai mult și mai bun ca noi, ne paralizează și isolează, încât ne ruinează cu concurența lor.

Să nu ne facem dară iluziuni! De nu ne vom opinti să ținem pept cu concurența străină, de nu vom produce mai mult decât speșăm, de nu ne vom asigura clădirile și holdele noastre contra eventualelor daune, de nu ne vom opinti mai din vreme a ne opune luxului și de nu ne vom strădui ca să producem la hectarul de grâu 40 hectolitre, vom fi înghițiți de către agricultorii mai mari și mai harnici, ca și pescii cei mici de către cei mari.

Ioan Georgescu.

VARIETĂȚI.

(Un arestant, care nu vrea să plece.)

La penitenciarul Blackvel Island s'a petrecut deunăzi o scenă de tot caraghioasă. Arestantul Iosif Nelson își împlinise cele șase luni, la care fusese condamnat pentru vagabundagiu, și trebuia să fie eliberat. Când temnicerul îi dădu înapoi lucrurile, pe care i-le luase la intrare, și îi spuse să se ducă, Nelson începu să facă gălgăie, declarând, că nu pleacă, chiar dacă va fi să mănânce bătaie. Directorul atunci veni cu câțiva slujbași, care apucară pe Nelson de subsuori să-l scoată afară. Arestantul însă începu să protesteze și să dea din picioare, ținându-se cu mâinile de uși și de drugi dela ferestri. În sfârșit cu chiu cu vai isbutiră să-l scoată în curte. Aci arestantul părăi a căpăta o nouă energie și începu ear' se se lupte ca un disperat. A trebuit să se mai cheme slujitorii și să fie tirat afară ca o grăpă. I-au aruncat lucrurile peste zid și s'au înecuit iute porțile.

(Răsunarea unei femei.) În anul 1802 era în „Grande-Teatre” din Bordeaux o acți-triță anume Sanlare, care stătea în bune relațiuni cu militarii din acel oraș. Astfel protegată, domnișora credea, că poate să-și permită orice. Într-o zi cei din parter, supărându-se pe ea, o gherară. Cei-ce au făcut scandalul au fost expulsați prin militari.

La a doua reprezentație tot publicul avea guturai. Îndată-ce acți-trița apărî pe scenă, toți cei din parter începură să strănute. Autoritatea trimise la închisoare vre-o treizeci din cei-ce strănuteseră.

Vă închipuiți ce a fost la a treia reprezentație! Îndată-ce artista a apărut pe scenă, unul din parter o lovi cu un toc de păpuc drept în față. Autoritatea militară încungiuă teatrul, nu lăsa decât o ușă liberă pentru ășire. Spectatorii ășiau unul câte unul între două rânduri de soldați. Cel dintâi spectator era încălțat numai cu un păpuc; al doilea asemenea și așa mai departe până în sfârșit.

Sanlare însă era deșteptată, ar rise de această glumă cam proastă, însă jură că are să-și răbune în contra celui glumeț.

Pentru aceea căută să se împace cu acela, care îi aruncase cu tocul păpucului în față. Făcu ce făcu și puse mâna pe glumeț, declarându-i, că îl iubesc cu condiția ca să mănânce dacă nu un păpuc, cel puțin o parte.

Acți-trița spuse amantului, că are un bucatăr bun, care va face o mâncare din cele mai plăcute cu acel păpuc. Amoresatul primi condiția, veni și mănăcă toată mâncarea. Când însă voi să-și iee răsplata și să o sature, acți-trița îi dădu la o parte dicând:

— „Fugi de aci... îți miroasă gura a talpă de păpuc...”

Dicând acestea îl dădu afară fără multă vorbă.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 22 Octomvrie n. Negociările dintre ministrul de finance și grupa lui Rothschild au ajuns la rezultat pozitiv. Ieri s'a subscris arangementul relativ la operațiunea financiară. Despre detaliurile stipulate se păstrează până la altele cea mai strictă tăcere, însă atâtea este sigur, că învoirea s'a făcut numai cu privire la conversiunea unui șir de împrumuturi de stat amortisabile, nefind aici înțelese împrumutul cu premii și împrumutul căii ferate din valea Tisei. Relativ la răscumpărarea regaliilor și la operațiunile ce vor fi necesare relativ la acestea, ministrul de finance și-a rezervat mâna liberă. Proiectul va fi în scurtă vreme prezentat camerei.

Bremen, 22 Octomvrie n. Ieri a avut loc predarea solemnelă a teritoriului aparținător franco-portului. Hotel „Neurhrer”. Semlitsch, director din Brașov. Scholtes din Lipsca, F. Werner din Viena, I. Kohn, I. Weil, ambii din Budapesta, toți comercianți. Hotel „Impăratul Romanilor”. N. Zimmer, privatier din Szent-László. Carol Slavik din Făgăraș, I. Bernhardt din Cluj, Artur Skibbi din Dresda, Albert Grünfeld, N. Stolz, ambii din Mediaș, toți comercianți. Hotel „Meltzer”. Hotheim, șef de stațiune din Mediaș. Iosif Ambrus, econom din Dicio-St. Martin. Mihail Stenzl, privatier, Dangel, Loti Miess, Lila Walton, Ana Hank, Luisa Roth, toți din Budapesta, artiști.

Lyon, 22 Octomvrie n. În conferența ce s'a ținut aici a declarat Lesseps, că canalul de Panama se va deschide în 1890.

Bibliografie.

„Convorbiri Literare”. Apare odată pe lună în București. Anul XXII, Nr. 7. Sumarul: A. C. — Transiția. — G. Sion. — Suvire contemporană. Emanciparea Țiganilor. — X. Y. Z. — Scrisori din Italia. — Stefan Velovan. — Câteva cestiuni metodologice (sfârșit). — Wilhelm de Kotzebue. — Lascăr Viorescu, trad. de A. (urmare). — G. I. Lahovari. — Hărți vechi. Două foi de zestre. — Duiliu Zamfirescu. — Nimfa tinăre Leuco...; Strofe. (poesii). — D. C. Ollanescu. — In Bacchum; in Arborem; ad Augustum Caesarem, traducere din Orașiu, (poesii). — Bibliografie.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 10 Decemvrie st. n. a. c. imobilele minorului Stefan Markovits în Mica; 24 Ianuarie st. n. 1889 imobilele Mariei Plăcintar în Poiana-Blenchi, de către tribunalul reg. din Dej.

Edicte:

A se insinua pretenșiunile în 45 de zile: — la rămasul după Ilona Kun căs. Iosif Ilyés (din Bichiș), Susana Kajlik (din Gyulavár), la tribunalul reg. din Bichiș-Giula; — la rămasul după Mateiu Feleczi (din Rochfalu) la tribunalul reg. din Rimaszombat; — la rămasul după Matilda Szurdusz căs. Iosif Ablonczy la tribunalul reg. din Arad.

Posturi vacante:

— Un post de notar la tribunalul reg. din Seghedin, cu salariu de 800 fl. și 150 fl. relut de curtur. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de notar clasa a II-a la tribunalul reg. din Arad. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de practicanț în drept cu diurnă la judecătoria cerc. din Komárom. — A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de concipient clasa a II-a la tabla regească din Murș-Oșorheiu, cu salariu de 700 fl. și 150 fl. relut de curtur. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la judecătoria cerc. din Lendva-de-jos, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curtur. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Moór, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curtur. — A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de practicanț în drept cu diurnă la judecătoria cerc. din Alba-Regală. — A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de scriitor la judecătoria cerc. din Király-Helmecz, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curtur. — A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de subnotar la tribunalul reg. din Micoș, cu salariu de 500 fl. și 100 fl. relut de curtur. — A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

LOTERIE.

Tragerea din 20 Octomvrie st. n.

Budapesta: 83 89 23 10 11.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 22 Octomvrie, 6 oare dimineața.

Presiunea atmosferică în mm. (Mediu lunar 736.9)	Diferența din preajmă	Temperatura după Celsius	Maximul și minimul de temperatură	Direcția vântului
735.9	-6.1	+0.2	+3.0 -4.0	O

Din feară, 20 Octomvrie, 7 oare dimineața.

Stațiunile	Presiunea atmosferică în mm.	Temperatura după Celsius	Vântul direcția	țărta
Sătmăr	767	—	N	3
Oradea-mare	767	+0.8	O	1
Cluj	767	+2.2	SV	1
Orșova	765	+3.0	N	2
Timișoara	767	+2.8	NV	5
Arad	765	+3.6	N	3
Panciova	764	—	N	5

Sosiți în Sibiu.

La 21 și 22 Octomvrie n.

Hotel „Neurhrer”. Semlitsch, director din Brașov. Scholtes din Lipsca, F. Werner din Viena, I. Kohn, I. Weil, ambii din Budapesta, toți comercianți.

Hotel „Impăratul Romanilor”. N. Zimmer, privatier din Szent-László. Carol Slavik din Făgăraș, I. Bernhardt din Cluj, Artur Skibbi din Dresda, Albert Grünfeld, N. Stolz, ambii din Mediaș, toți comercianți.

Hotel „Meltzer”. Hotheim, șef de stațiune din Mediaș. Iosif Ambrus, econom din Dicio-St. Martin. Mihail Stenzl, privatier, Dangel, Loti Miess, Lila Walton, Ana Hank, Luisa Roth, toți din Budapesta, artiști.

Economie.

Furnisare de lemne. Referitor la notița publicată în ziarul nostru, despre furnisarea de lemnul trebuincios pentru calea ferată Cașovia-Pojon pe anul 1889, aducem la cunoștința celor interesați, că termenul trimiterii ofertelor s'a prelungit pe 15 Noemvrie a. c.

—

Furnicile și pomii. E de tot mare rățacirea economilor noștri, când ei cred, că furnicile sânt periculoase pentru pomi. E drept, că pomii, pe care încep a se urca furnicile în cete mari, totdeauna se uscă, dar oare sânt furnicile de vină? Nu. Pe acești pomi se află nise insecte mici, numite Psylla-piri și Psylla-mali ori în limba noastră: „păduchi de miere”, și aceștia sânt cauza, că se uscă pomii. Furnicile vânează cu multă plăcere după aceste insecte și de aceea se urcă ele pe pomi, ca să prindă vătămătoarele insecte. Așadar economii și cultivatorii de pomi fac rău, dacă se încearcă a opri furnicile de a se sui pe pomi, în loc să se stărpească răul, economii noștri stărpească leacul răului. Atunci mai bine să-și dea silința de a ucide păduchii de miere, nu furnicile, și eată cum: Cu o sucitură de paie frece bine tulpina pomului, și ca să fie paiea aspre, pui puțin pământ între ele. Pe tulpină sânt mulțime de păduchi, care mor prin frecarea tulpinei. Pe ramurile pomilor tineri păduchii trăesc de deosebire mulți, aci se pot stărpi cu o perie aspră, perind ramurile. Facă economii noștri odată astfel de probă, ca să vadă, dacă într-adevăr e cum ăicem noi ori cum e credința d-lor.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiile efectuate în 6 și 7 Octomvrie st. v. 1888.

Evloghio lui Sechiari, grâu 2750 hect., 11.10 lei. Wamvuris lui Sechiari, grâu 7500 hect., 11.35 lei. V. Sassu lui Sechiari, grâu 700 hect., 11.40 lei. V. Sassu lui Sechiari, grâu 2450 hect., 11.40 lei. Silberstein lui G. Mendl, grâu 4000 hect., 11.50 lei. Silberstein lui G. Mendl, grâu 1800 hect., 11.40 lei. Emberico lui G. Mendl, grâu 3600 hect., 11.10 lei. Emberico lui G. Mendl, grâu 1860 hect., 11.50 lei. Emberico lui G. Mendl, porumb 4000 hect., 7.82 1/2 lei. Bercovics lui G. Mendl, orz 2800 hect., 4.40 lei. Găitan lui Paulli, orz 3500 hect., 5.30 lei. Sassu lui G. Mendl, grâu 1450 hect., 11.30 lei. Grosavics lui Sechiari, grâu 1200 hect., 10.35 lei. Politti lui Eug. Cahen, grâu 1280 hect., 10.40 lei. Dimitriadi lui Schmirer, grâu 1700 hect., 10.60 lei. Vroni lui Schmirer, orz 3500 hect., 5.70 lei. Perlea lui Peirano, orz 4600 hect., 5.50 lei. Agio 1.50%.

Operațiile efectuate în 8 Octomvrie st. v. 1888.

Politti lui Zerman, grâu 3900 hect., 11.20 lei. Politti lui Zerman, grâu 5100 hect., 11.50 lei. Cașanova lui Neculaidi, grâu 1900 hect., 11.55 lei. Cașanova lui Sechiari, grâu 4000 hect., 12.12 1/2 lei. Cașighera lui Schmirer, orz 3000 hect., 5.65 lei. Wechsler lui L. Mendl, orz 2500 hect., 5.35 lei. Bach lui Paulli, secară 3050 hect., 6.65 lei. Sarlo lui Carnavalli, porumb 1800 hect., 7.55 lei. Agio 1.55%.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, 18 Octomvrie. Grâu hectolitru fl. 4.25 până fl. 4.75; grâu mestecat fl. 3.90 până fl. 3.80 secară fl. 2.90 până fl. 3.20; orșul fl. — până fl. —; ovșul fl. 1.60 până fl. 1.80; cucuruzul fl. 3. — până fl. 3.50; semința de cânepă fl. 2.50 până fl. 3. —; crumpenele fl. 1. — până fl. 1.20; melașul hectolitru fl. — până fl. 12. —; mazerea fl. 3.50 până fl. 4. —; fasolea fl. 4.50 până fl. 5. —; linteia fl. — până fl. —; chiminul (săcăreana) fl. — până fl. 40. —; sâu brut 100 kilograme fl. 17. — până fl. 22. —; lumini de sose vârsate fl. 36. — până fl. 38. —; unsorarea de porc fl. 65. — până fl. 70. —; slămina fl. 62. — până fl. 66. —; cânepa fl. 34. — până fl. 36. —; fânul fl. 1. — până fl. 1.40; sâpumul 100 bucăți fl. 20. — până fl. 30. —; spirțul gradul 12 cr.; carnea de vită chilo 24 până 28 cr.; carnea de vițel 20 până 24 cr.; carnea de porc — până 44 cr.

Piața din Brașov, 19 Oct. Grâu hectolitru fl. 5.50, grâu mestecat fl. 3.80, secară fl. 2.90, orș fl. 3. —, ovș fl. 1.70, cucuruzul fl. 3.00, melașul fl. 4.20, mazerea fl. 5.20, linteia fl. 6.50, fasolea fl. 4.60, crumpenele fl. —80 carnea de vită p. kilo 36 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 24 cr.

Piața din Timișoara, 20 Octomvrie. Prețurile cerealelor compute după maza metrică. Grâu fl. 7. — 7.05. Secară fl. 4.60—4.70. Orz fl. 5. —5.10 Ovș mercantil fl. 4.20—4.40. Ovș venturat fl. 4.50—4.60. Meiu fl. 3.75—3.80. Spirit comun pe 10,000 litre fl. 18. —18.50. Spirit rafinat pe 10,000 litre fl. 19. —19.50.

Tergul de rimători în Steinbrach. În 20 Octomvrie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 48 — cr. până 49. — cr. unguresci grei, tineri 50 — cr. până 50 1/2 cr., de mijloc 50 — cr. până 50 1/2 cr., ușori 50 — cr. până 51. — cr., marfă țărănească, grea 48 — cr. până 49 1/2 cr., de mijloc 48 — cr. până 49 1/2 cr., ușorați 49 — cr. până 50. — cr., româneschi de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 43 1/2 cr. până 49 1/2 cr., transito de mijloc 48 — cr. până 49. — cr., transito ușori 47 — cr. până 48. — cr., îngărășiți cu ghindă — cr. până — cr. per 4 1/2 cumpărți la gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Oct. 1888.

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până
Grâu				
Bănățeneș, non	74	—	75	—
Grâu dela Tisa	74	—	75	—
Grâu dela Pesta	74	—	75	—
Grâu de Alba-regală	74	—	75	—
Grâu de Bácska	74	—	75	—
Unguresce de Nord	74	—	75	—

Săminte, vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr. dela până
Secară			
Orz	Nutret de vînare de bere	70—72	5.50 5.70
		60—62	5.45 5.55
		62—64	6.25 7.25
Ovș		64—66	7.75 8.90
Cucuruz (porumb)	bănăț.	39—41	5.10 5.55
	de altsoi	75	6.10 6.15
		73	6. — 6.05
Hrișcă		5	5 — 5.25
Grâu	de primă. de toam. lul. Aug. Maiu-Iun. de toam. de primă.	8.56 7.75	8.57 7.77
Cucuruz		5.64	5.66
Ovș		5 —	5.05

Produce diverse	Soiul	Cursul dela până
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	65. — 70. —
"	franceză	— —
"	italiană	— —
Oleu de rap.	roșie	70. — 75. —
Oleu de rap. Uns. de porc	dela Pesta dela țeară sventată afumată	64. — 64.25
Slănină		53 — 54. —
Sâu		61. — 62. —
Prune	din Bosnia, în buți din Sârbia, în buți	30. — 31. —
Lictar	slavon, nou bănățeneș din Ungaria unguresci sârbesci brută	15. — 15.50
Nuci	galbină străcurată de Rosenau	29 — 30. —
Gogoși	de spirit	34. — 36. —
Miere		116. — 117. —
Ceară		17.50 18. —
Spirit		21. — 21.50
"	Drojdințe de spirit	— —

Cursul pieții din Sibiu.

din 22 Octomvrie st. n. 1888.
Hârtie-monetă română Cump. 9.33 vând. 9.39
Liro turcesci " 10.90 " 11. —
Imperiali " 9.90 " 9.90
Ruble rusesci " 1.24 " 1.28

Bursa de Budapesta

din 20 Octomvrie st. n. 1888.
Renta de aur ung. 6% 101. —
" " 4% 92 —
" hârtie 5% 147.50
Împrumutul căilor ferate ung. 97.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) 115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) 104.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) 104.50
Bonuri rurale ung. 104.50
" " cu cl. de sortare 104.50
" " bănățene-timișene 104.50
" " cu cl. de sortare 104.50
" " transilvane 104.50
" " croato-slavone 104.50
Despăgubire pentru dițma ung. de vin 100. —
Împrumut cu premiu ung. 130.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 123 —
Renta de hârtie austriacă 81.75
" " argint austriacă 82.50
" " aur austriacă 110. —
Losurile austr. din 1860 140.50
Acțiunile băncii austro-ungare 863. —
" " de credit ung. 307. —
" " austr. 313

